

UGANDA

(vzhodna Afrika)

Zgodovinsko gledano je Afrika k emisijam iz fosilnih goriv prispevala najmanj od vseh svetovnih celin (z izjemo Antarktike) in danes proizvede samo 2–3 odstotke svetovnih emisij ogljika. Kljub temu pa se že sooča z nekaterimi najbolj dramatičnimi spremembami v obliki suš, poplav, vročinskih valov in zmanjševanja površine primernih zemljišč.

Število prebivalcev: 44,3 milijone

Letna rast prebivalstva: 3,6 % (2019)

Površina: skupaj 241.038 km²,
od tega voda: 15,39 %

Biotska raznovrstnost in varstvo narave:
60 zavarovanih območij, 10 nacionalnih parkov

Podnebje: Pretežno tropsko podnebje, za katerega so značilni stabilni vzorci padavin.

BDP: 40,53 milijarde USD (2021)

Gospodarstvo: **kmetijstvo** 23,1 % (2019); **industrija** (vključno z rudarstvom, gradbeništvom, elektriko, vodo in plinom) 26,3 %; **izvoz** blaga in storitev 17,2 %; **turizem** 6,6 % (2016)

POSLEDICE PODNEBNIH SPREMENB

- ▶ **Hitro krčenje ledenika** v pogorju Rwenzori, katerega površina se je s 6,5 km² leta 1906 zmanjšala na manj kot 1 km² leta 2003.
- ▶ Največjo nevarnost, predvsem v nižje ležečih predelih države, predstavljajo **poplave**. Te vsako leto prizadenejo skoraj 50.000 ljudi. V Ugandi prihaja tako do hudourniških kot tudi do postopnih

poplav, ki so pogoste na mestnih območjih, v nižavjih, na območjih ob rečnih bregovih ter v močvirjih.

- ▶ **Suše** so med letoma 2004 in 2013 prizadele skoraj 2,4 milijona ljudi, sušne razmere v letih 2010 in 2011 pa naj bi po ocenah povzročile izgubo in škodo v višini 1,2 milijarde USD, kar je 7,5 odstotka BDP Ugande v letu 2010.

TUKAJ je na voljo posnetek govora ugandske podnebne aktivistke Vanesse Nakate na konferenci Youth4Climate pred vrhom COP26. Nakate v govoru poziva svetovne voditelje k temu, da ukrepajo in prisluhnejo najbolj prizadetim ljudem.

Ronah Masika se spominja časov, ko je še lahko videla zasnežene vrhove pogorja Rwenzori, območja na meji med Ugando in Demokratično republiko Kongo, ki je na Unescovem seznamu svetovne dediščine. A danes ni več sledu o ledu, saj ledenik izginja. Njeno zgodbo si lahko preberete [TUKAJ](#).

Če bi bil Joseph Natsitya Tshikanga 1. marca 2010 doma, bi skupaj s svojimi štirimi brati in sestrami najverjetneje umrl v zemeljskem plazju. Zemeljski plazovi so pod seboj pokopali hiše, trge in cerkve v treh vaseh, pri čemer je po ocenah umrlo 400 ljudi, še 5.000 pa jih je bilo razseljenih. Njegovo zgodbo si lahko preberete [TUKAJ](#).

V Ugandi se 80 % prebivalstva preživlja s kmetijstvom. Ker je kmetijstvo večinoma odvisno od padavin, je preživetje ljudi zaradi nepričakovano dolgih sušnih obdobij in redkih padavin nepredvidljivo in vse težje. Ekstremni vremenski dogodki, ki so posledica podnebnih sprememb, vsako leto uničijo kar približno 800.000 hektarjev ugandskih pridelkov. Več informacij je na voljo [TUKAJ](#).

Med letoma 1900 in 2018 je bilo v državi 20 poplav, 40 epidemij, 9 suš in 5 zemeljskih plazov. Te naravne nesreče so povzročile več kot 200.000 smrti in skupno gospodarsko škodo v višini najmanj 80 milijonov dolarjev. Več o tem si lahko preberete [TUKAJ](#).

PODNEBNE PROJEKCIJE

Večja nepredvidljivost padavin

Pogostejše padavine

Višje temperature

Približno 75 % prebivalstva Ugande živi na podeželju, in večina gospodinjstev nima na voljo nobenih pomembnejših varoval pred podnebnimi stresorji. Več o podnebnih tveganjih v Ugandi si lahko preberete [TUKAJ](#).

NAJPOMEMBNEJŠI VPLIVI PODNEBNIH SPREMENB

Količina pridelka

Živina

Ekosistemi

Energetika in infrastruktura

Zdravje ljudi

Vodni viri

► Temperatura zraka v Ugandi naj bi se do leta 2080 dvignila za 1,5–3,5 °C glede na predindustrijsko raven.

► Zaradi pričakovanega povečanja števila dogodkov z intenzivnimi padavinami in možnosti večje količine padavin na nekaterih območjih se bo povečala nevarnost poplav, smrti ter škode na premoženju in infrastrukturi. Intenzivne padavine in poplave lahko povzročijo tudi erozijo tal in poplavljanje pridelkov, s čimer se bosta zmanjšali količina pridelka in prehranska varnost.

► Zaradi vse večje verjetnosti povečane sušnosti in sušnega stresa naj bi po pričakovanjih ponekod prišlo do pomanjkanja vode, kar bo sprožilo povečano povpraševanje po vodi ter možnosti za konflikte in izgubo biotske raznovrstnosti.

► Višje temperature skupaj z večjo sušnostjo lahko povzročijo tudi stres pri živini in zmanjšan donos pridelkov. Zaradi naraščajočih temperatur in predvidenega povečanja količine padavin v sušnih obdobjih so ogroženi ključni pridelki v ugandskem kmetijskem sektorju, kot so kava, čaj, riž in koruza.

► Podnebne spremembe bodo verjetno povzročile resno škodo infrastrukturnemu sektorju v Ugandi. Na ekstremne vremenske pojave je občutljiva zlasti prometna infrastruktura, ki je ključnega pomena za trgovanje s kmetijskimi proizvodi.

PODNEBNE SPREMEMBE IN PRISILNE MIGRACIJE V UGANDI

Na migracijske vzorce prebivalstva v Ugandi močno vplivajo tako postopne kot nenadne podnebne in okoljske spremembe:

- ▶ **Nenadni dogodki** (kot so poplave in zemeljski plazovi) prizadetim prebivalcem pogosto uničijo sredstva za preživljanje in jih prisilijo v to, da zapustijo svoje domove in se preselijo – večinoma začasno, včasih pa tudi za stalno.
- ▶ **Postopni dogodki** (kot so suše, naraščanje morske gladine ter drugo postopno uničevanje zemljišč in okolja, ki lahko povzroči pomanjkanje vode in negotovo oskrbo s hrano) prisilijo ljudi v trajne selitve.

Pričakovane visoke stopnje notranjih podnebnih migracij: Brez konkretnih podnebnih in razvojnih ukrepov bi se lahko do leta 2050 zaradi postopno stopnjujočih se podnebnih dejavnikov znotraj Ugande preselilo kar 12 milijonov ljudi ali 11 % prebivalstva. Glavni podnebni dejavniki, ki spodbujajo migracije, so poplave (44 %) in suše (30 %). Več informacij je na voljo [TUKAJ](#).

V zadnjih dveh desetletjih so vremenske nesreče prizadele 200.000 Ugandčanov na leto, saj so nekateri deli države (vključno z glavnim mestom Kampalo) že izpostavljeni nenadnim poplavam, blatnim in zemeljskim plazovom ter suši. Več informacij je na voljo [TUKAJ](#).